

Fra fremmede Tidsskrifter.

»Monatsschrift für Kriminalpsychologie und Strafrechtsreform« hæmmes øjensynlig meget stærkt af Krigen. Siden August f. A. er der kun udkommet det i nærværende Tidsskrifts forrige Hefte omtalte Dobbeltheft samt nu i Februar yderligere et, hvis Indhold er ret magert. Af dets Artikler er der Anledning til at nævne Opsatsen: »Aberglaube und Zurechnungsfähigkeit«, af Hellwig, der, som bekendt er Specialist i Emnet »kriminelt Overtro«*). I Anledning af Tilfælde, hvor der har foreligget Drab eller Forsøg paa Drab af formentlige Hekse — Tilfælde, der ogsaa skal have foreligget i de senere Aar —, og hvor Gerningsmandens Tilregnelighed er bleven undersøgt, betoner Forf., at man undertiden har faaet Indtryk af, at den paagældende Psykiater har lagt altfor stor Vægt paa det overtroiske Motiv og i det væsentlige alene med Støtte i dette har erklæret den paagældende for sindssyg, uagtet Tilstedeværelsen af Overtro og de af en saadan betingede Motiver jo paa ingen Maade berettiger til en Slutning om patologiske Forandrings Tilstedeværelse i den paagældendes Hjerneliv og Sindstilstand. Og erkendes dette, ligger der heller ikke i og for sig noget psykopatisk deri, at der handles efter slige Motiver. Der refereres fra »Jahrbücher für Psychiatrie« et ungarsk Retstilfælde, hvorunder en Skovbetjent i 1880 under Samkvem med en Kone, han stod i Forhold til, og under Paavirkning af Spiritus, ved den Omstændighed, at han pludselig faar Fornemmelsen af Iskulde ved hendes Legeme, gribes af den Tanke, at ikke hans Kæreste, men en »Irrwisch« (»Lygtemand«) ligger ved hans Side, og da

*) Jfr. dette Tidsskrifts 2den Aargang (1914) S. 343 ff.

hun paa hans Spørgsmaal: »bist Du der Irrwisch?«, svarer »freilich«, griber sit Gevær og dræber hende med et Skud. Lands-Sanitetsraadet afgav en Erklæring, der konkluderede i Utilregnelighed ud fra den Betragtning, at Læren om Overtro i det store og hele falder sammen med Læren om Tvangsforestillinger, at Tilregneligheden kun bestaar, for saa vidt den paagældende selv erkender sin Overtros Karakter som Overtro, medens den frie Selvbestemmelsesret og dermed Tilregneligheden er ophørt, naar Individet er overbevist om det overtroiske Fænomens Virkelighed som en bestaaende Kendsgærning, idet der da foreligger en Forstyrrelse af Dømmekraften, der bringer den paagældende til Ligestilling med den sindssyge, som handler under Indflydelse af Tvangsforestilling. Dette Resultat findes saa meget mere ubetænkeligt, som der i den offentlige Undervisning findes et suverænt Middel til Bekæmpelse af denne Sygelighed. — Forf. kritiserer med Rette dette Skøns Indhold skarpt, idet han paaviser, at det, som de foreliggende Omstændigheder tillader at slutte, kun bestaar i Mangel paa Drabsforsæt, da Manden virkelig maa antages hverken at have villet skyde paa et Menneske, eller at have tænkt sig, at han gjorde dette, men kun har villet og kun har ment at fælde en »Irrwisch«. Forsættet til Manddrab maa jo først og fremmest kræve, at man er vidende om at staa overfor et Menneske, og Mandens Overtro har — hvad det iøvrigt oplyste virkelig bestyrker — ganske blindet hans Syn i saa Henseende. Men ligesom det hverken er oplyst, at han var saa beruset, at denne Tilstand udelukkede hans Tilregnelighed, saaledes var der ikke iøvrigt noget dokumenteret om personlig Utilregnelighed hos ham, hans Færd før eller efter Gerningen tydede ikke paa noget saadant, de overtroiske Forestillingers Existens eller Potens er som saadan intet Bevis herfor, og det er derfor i Virkeligheden sandsynligst, at Manden var i Besiddelse af personlig Tilregnelighed. Da imidlertid, som anført, Drabsforsæt har manglet, maatte Spørgsmaalet blive, om han var skyldig i uagtsomt Drab. Til Besvarelse af dette Spørgsmaal har der ikke for Forf. foreligget Materiale nok. Den strafferetlige culpa maa jo bedømmes individuelt; der maatte skønnes over, om der af denne Mand, med hans aandelige Kvalifikationer og overtroiske Belastning, i hans øjeblikkelige Sindstilstand og under de øvrige konkrete Omstændig-

heder, kunde og skulde forlanges, at han havde klargjort for sig, at det i Virkeligheden var et Menneske og ikke en Lygtemand, han havde for sig; kunde en saadan For-
dring ikke stilles til ham, maatte han frifindes paa Grund af en (subjektivt) undskyldelig Vildfarelse, men ikke paa Grund af manglende personlig Tilregnelighed.

O. H.
